



โครงการศูนย์พัฒนาและให้บริการด้านการเกษตร (หลัก ๒๒)

กำแพงนครหลวงเวียงจันทน์

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว





คำแปลสำเนาสาส์นของ นายโกสอน พมวิทาน
อดีตประธานประเทศแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
ถวายบังคมทูลพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ขอพระราชทานความช่วยเหลือ
ในการจัดตั้งโครงการพัฒนาชนบทในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
สันติภาพ เอกราช ประชาธิปไตย เอกภาพ วัฒนาถาวร

กราบบังคมทูลใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาท

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชแห่งมหาจักรีแห่งราชอาณาจักรไทย

ด้วยเจตนานี้แน่วแน่ของทั้งสองฝ่ายในการที่จะส่งเสริมสัมพันธ์ภาพฉันท์บ้านพี่เมืองน้องที่ใกล้ชิดสนิทสนมระหว่างลาว-ไทย ให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น เพื่อนำความสันติสุข ร่มเย็นมาสู่ประชาชนสองชาติ และความเจริญรุ่งเรืองมาสู่ประเทศทั้งสอง

ข้าพระพุทธเจ้าขอกราบบังคมทูลใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาท ทรงแทบว่า ข้าพระพุทธเจ้ามีความปรารถนาที่จะจัดสร้างโครงการพัฒนาชนบทขึ้นแห่งหนึ่ง เพื่อเป็นแบบอย่าง และเป็นสถานที่ถ่ายทอดความรู้วิชาการ และประสบการณ์ จากความเป็นจริงให้แก่ชาวบ้าน และนักพัฒนาชนบททั้งหลาย ในลักษณะของโครงการตามพระราชดำริของพระองค์ เนื่องจากว่ายังขาดเงื่อนไข และปัจจัยบางอย่าง เช่น พาทนะและวัสดุอุปกรณ์จำเป็น ตลอดจนนักวิชาการที่มีความรู้ และประสบการณ์ในด้านนี้ ฉะนั้น ข้าพระพุทธเจ้าจึงขอกราบบังคมทูลใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาท เพื่อทรงมีพระมหากรุณาธิคุณพระราชทานความร่วมมือในโครงการนี้ของข้าพระพุทธเจ้า ข้าพระพุทธเจ้าคิดว่า หากโครงการดังกล่าวนี้เกิดขึ้น และดำเนินไปได้อย่างต่อเนื่อง ก็จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับประเทศ และประชาชนลาวของข้าพระพุทธเจ้า ทั้งจะเป็นสัญลักษณ์แห่งไมตรีจิต มิตรภาพฉันท์พี่น้อง และความร่วมมืออันดีระหว่างสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว กับราชอาณาจักรไทยชั่วกาลนานอีกด้วย

ในที่สุดนี้ ข้าพระพุทธเจ้าขอถวายพระพรมายังใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาท พร้อมด้วยสมเด็จพระบรมราชินีนาถ และพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์ จะทรงพระเกษมสำราญ มีพระชนมายุยั่งยืนนาน เป็นร่มโพธิ์ร่มไทรให้ความผาสุกร่มเย็นแก่ประชาชนชาวไทยทั้งปวง

ควรมิควรแล้วแต่จะโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม

ข้าพระพุทธเจ้า นายโกสอน พมวิทาน

ประธานประเทศ

แห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว



โครงการศูนย์พัฒนาและบริการด้านการเกษตร (หลัก ๒๒)

คำแพงนครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ศูนย์พัฒนาและบริการด้านการเกษตร (หลัก ๒๒) ได้ถูกจัดตั้งขึ้นจากความสัมพันธ์อันดีระหว่างสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และประเทศไทย โดยที่ ฯพณฯ นายโกสอน พมวิทาน อดีตประธานประเทศแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ได้มีโอกาสไปเยี่ยมขบวนการดำเนินงานของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอตอแยสะแกต จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๓๕ คราวเดินทางมาเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการ

ต่อมา ฯพณฯ นายโกสอน พมวิทาน ได้มีสาส์นกราบทูลพระกรุณาขอพระราชทานความช่วยเหลือจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เมื่อปี ๒๕๓๕ ในการจัดตั้งโครงการศูนย์พัฒนาด้านการเกษตรขึ้น เพื่อเป็นแบบอย่าง และสถานที่ที่ถ่ายทอดความรู้ทางวิชาการ ตลอดจนประสบการณ์ จากตัวอย่างจริงให้แก่ราษฎรลาว โดยให้มีลักษณะเช่นเดียวกับศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริซึ่งได้ดำเนินการประสบผลสำเร็จบังเกิดผลดีในการเพิ่มผลผลิตและรายได้ให้แก่ราษฎรไทยเป็นอย่างมาก



ต่อมาในปี ๒๕๓๖ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้มีพระราชดำริให้จัดตั้งโครงการศูนย์พัฒนาและบริการด้านการเกษตร (ห้วยซอน-ห้วยข้าว) ณ ประเทศสาธารณรัฐ

ประชาธิปไตยประชาชนลาว เพื่อเป็นการสร้างสัมพันธ์และมิตรภาพอันดีระหว่าง ๒ ประเทศขึ้น

หลังจากนั้น คณะเจ้าหน้าที่ฝ่ายสปป.ลาว และไทย ได้ร่วมกันพิจารณาคัดเลือกพื้นที่ที่เหมาะสมจัดตั้งเป็นศูนย์พัฒนาและบริการด้านการเกษตรดังกล่าว ซึ่งอยู่ห่างจากนครหลวงเวียงจันทน์ขึ้นไปทางทิศเหนือประมาณ ๒๒ กิโลเมตร อยู่ทางทิศใต้ของบ้านนายาง เมืองนาทรายทอง โดยดำเนินการตามแนวทางการพัฒนาของศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่มีลักษณะภูมิประเทศ ใกล้เคียงกับ สปป.ลาว โดยคัดเลือกกิจกรรมที่มีการศึกษาทดลองจนสำเร็จแล้วจากศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดสกลนคร อาทิ การพัฒนาแหล่งน้ำ, การขุดสระน้ำประจำไร่นา, การสาธิตการประมง, ปศุสัตว์, พัฒนาที่ดินและวิชาการเกษตร, การให้บริการพันธุ์ปลา, พันธุ์พืช, พันธุ์สัตว์ และการฝึกอบรมให้ความรู้จากของจริง เพื่อยกระดับชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนบริเวณพื้นที่โครงการและใกล้เคียง ประกอบกับเกษตรกรที่ได้มาศึกษาดูงานทั่วไปสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติและประยุกต์ใช้ในการพัฒนาพื้นที่ของตนเองได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการอันเป็นผลในการเพิ่มผลผลิตและรายได้ให้สูงขึ้น





จากนั้นเมื่อวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๓๗ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถพร้อมด้วยสมเด็จพระเทพ

รัตนราชสุตา ฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จพระราชดำเนินไปทรงทอดพระเนตร โครงการศูนย์พัฒนาและบริการด้านการเกษตร (หลัก ๒๒) และทรงประกอบ พิธีเปิดอาคารพร้อมกับทอดพระเนตรกิจกรรมการดำเนินงานของโครงการฯ ใน การนี้得有พระราชดำรัสกับคนไทยที่มีถิ่นพำนักในนครหลวงเวียงจันทน์ ณ โรงแรมล้านช้าง เมื่อวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๓๗ ก่อนที่จะเสด็จนิวัติกลับสู่ ประเทศไทย ความว่า

“...ตามที่ทำโครงการต่าง ๆ ที่กล่าวไว้ก็เพื่อที่จะให้ประชาชน อยู่เย็น เป็นสุข คือ ประชาชนนี้ไม่ได้เน้นว่าเป็นประชาชนไทยหรือลาว เพราะว่า ถ้าประชาชนที่ไหนก็ตาม ประเทศไหนก็ตามมีความอยู่เย็น เป็นสุข สันติสุข หรือความสงบก็จะเกิดขึ้น ไม่เจาะจงว่าเป็นประเทศไทยหรือลาว หากว่าประชาชนในประเทศใดมีความสุข มีความอยู่เย็น เป็นสุข หรือมี ความเป็นอยู่ที่สบายก็หมายความว่าประเทศนั้นมีความมั่นคง...”

วัตถุประสงค์

- เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างสาธารณรัฐประชาชนลาว ประชาชนลาว(สปป.ลาว) และประเทศไทย ให้แน่นแฟ้นมากยิ่งขึ้น โดยการให้ความช่วยเหลือในด้านการถ่ายทอดเทคโนโลยีและวิทยาการความรู้ด้านการเกษตรต่างๆ



- เพื่อเป็นสถานที่สาธิตกิจกรรมด้านการเกษตรโดยคำนึงถึงสภาพแวดล้อมและภูมิประเทศเป็นสำคัญ ตลอดจนส่งเสริมกิจกรรมด้านการเกษตรต่างๆ ให้แก่ราษฎรลาวโดย

ให้การฝึกอบรม เพื่อให้ราษฎรลาวสามารถนำเอาความรู้วิชาการและวิทยาการต่างๆ ในด้านการเกษตรไปใช้ในการประกอบอาชีพ ซึ่งจะสามารถเรียนรู้ได้จากตัวอย่างจริง

- เพื่อมุ่งส่งเสริมและยกระดับฐานะความเป็นอยู่ของราษฎรลาวในบริเวณพื้นที่โครงการฯ และพื้นที่ใกล้เคียงให้ดีขึ้น



สภาพพื้นที่และที่ตั้งโครงการ

ที่ตั้งโครงการตั้งอยู่ที่บ้านนายาง เมืองนาทรายทอง ทางทิศเหนือของนครหลวงเวียงจันทน์ประมาณ ๒๒ กิโลเมตร ลักษณะพื้นที่เป็นรูปสี่เหลี่ยม มีความกว้างประมาณ ๘๐๐ เมตร ยาวประมาณ ๙๐๐ เมตร มีลำห้วย ๒ สาย ล้อมรอบพื้นที่ ๓ ด้าน ยกเว้นทางด้านตะวันตกเฉียงเหนือจะติดเส้นทางลำลองของบ้านนายาง ซึ่งมีพื้นที่เป็นเนินสลับกับพื้นที่ลุ่มครอบคลุมพื้นที่ประมาณ ๓๒๕ ไร่ ในระยะแรกมีหมู่บ้านเป้าหมาย ๕ หมู่บ้าน ได้แก่ บ้าน นายาง, บ้านนาซอน, บ้านหัวขัว, บ้านน้ำเกียงเหนือ และบ้านน้ำเกียงใต้ ต่อมาเพิ่มเติมขึ้นอีก ๔ หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านด่านสี, บ้านหัวข้าง, บ้านนาซั๊บ และ

บ้านหนองคันคู รวมเป็น ๙ หมู่บ้าน จำนวน ๑,๖๙๖ ครัวเรือน ประชากร ๙,๑๖๘ คน



ลักษณะของโครงการ

โครงการศูนย์พัฒนาและบริการด้านการเกษตร (หลัก ๒๒) เป็นโครงการที่เสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่าง สปป.ลาว-ไทยในด้านการเกษตรต่างๆ ให้แน่นแฟ้นมากยิ่งขึ้น โดยการให้ความช่วยเหลือในด้านการถ่ายทอดเทคโนโลยีและความรู้ทางวิชาการ เพื่อเป็นสถานที่สาธิตกิจกรรมต่างๆ ทางด้านการเกษตร โดยคำนึงถึงสภาพแวดล้อม และลักษณะภูมิประเทศ



เป็นสิ่งสำคัญ ตลอดจนส่งเสริมกิจกรรมด้านการเกษตรต่างๆ ให้แก่ราษฎรชาวลาว โดยฝึกอบรมให้ราษฎรลาวนำเอาความรู้ทางวิชาการและวิทยาการต่างๆ ไปใช้ในการประกอบอาชีพ ซึ่งสามารถเรียนรู้ได้จากตัวอย่างของจริง และสุดท้ายเพื่อมุ่งส่งเสริมและยกระดับฐานะความอยู่ของราษฎรลาวในบริเวณพื้นที่โครงการฯ และใกล้เคียงให้ดีขึ้น

ผลการดำเนินงาน

การดำเนินงานเป็นไปตามแนวพระราชดำรินในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เช่นเดียวกับโครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำรินในประเทศไทยที่มีลักษณะเป็น “พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติที่มีชีวิต” ที่เป็นสถานที่ศึกษา ทดลอง วิจัย เพื่อหารูปแบบการพัฒนาที่เหมาะสม ตลอดจนเป็นแหล่งถ่ายทอดความรู้ จากตัวอย่างจริงให้กับเกษตรกร รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานต่างๆ ได้เข้ามาศึกษา ดังจะเห็นได้ว่ากิจกรรมต่างๆ นั้นล้วนเป็น กิจกรรมที่เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพภูมิประเทศ เศรษฐกิจและสังคมของแต่ละภูมิภาค สำหรับเป็นแบบอย่างการพัฒนา ซึ่งสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของ ฯพณฯ นายโกสอน พมวิทาน อธิบดีประธานประเทศ สปป.ลาว ที่มีความประสงค์จะให้โครงการนี้เป็นแบบอย่างในการถ่ายทอดความรู้ บทเรียน และประสบการณ์จากตัวอย่างจริงให้แก่ชาวบ้าน ตลอดจนนักพัฒนาชนบทของ สปป.ลาว

โครงการศูนย์พัฒนาและบริการด้านการเกษตร (หลัก ๒๒) ได้ให้การสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ตามแผนงานหลัก ๗ แผนงาน โดยมีเจ้าหน้าที่ทั้ง ๒ ฝ่ายทำงานร่วมกัน และมีเจ้าหน้าที่ฝ่ายไทยได้หมุนเวียนกันเดินทางไปปฏิบัติงานใน สปป.ลาว



เดือนละ ๑ ครั้ง เพื่อติดตามการดำเนินงานและร่วมหารือให้ข้อเสนอแนะ และแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น มีผลการดำเนินงาน ดังนี้

๑. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

สภาพก่อนที่จะมีการดำเนินงานบริเวณที่จัดตั้งศูนย์ฯ มีราษฎรอาศัยอยู่ไม่มากนัก สภาพที่อยู่อาศัยของประชาชน ในเขตพื้นที่จะมีลักษณะเป็นบ้านเรือนถาวร แต่ละชุมชนจะไม่มีบริการสาธารณะไม่มีไฟฟ้า ถนนก็เป็นทางลูกรังการเดินทางยากลำบาก ราษฎรส่วนใหญ่จะมีอาชีพทำนา ทำสวน ทำไร่



และมีการรับจ้างทั่วไป ปัญหาที่สำคัญในการประกอบอาชีพ คือการขาดแคลนน้ำ ตลอดจนสภาพดินที่ขาดความอุดมสมบูรณ์

ดังนั้น จึงได้ดำเนินการก่อสร้างอาคาร ที่ทำการ บ้านพัก โรงเก็บวัสดุ ถนน ระบบสาธารณสุขประเภทต่างๆ ไฟฟ้า ประปา เส้นทาง

คมนาคม ภายในและรอบศูนย์ ตลอดจนก่อสร้างอาคารศูนย์ฯ สถานที่ฝึกอบรมและเรือนพักผู้รับการอบรม พร้อมอุปกรณ์ห้องทำงานและอาคารโรงเรือนเล็กๆ เพื่อเป็นคอกเลี้ยงสัตว์ให้มีความพร้อมสมบูรณ์ ทำให้ได้รับความสะดวกรวดเร็ว และเหมาะสมที่จะเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา รวมทั้งเป็นตัวอย่างและแหล่งกระจายความรู้ทางการเกษตรต่างๆ ให้แก่ ราษฎรบริเวณโดยรอบและเจ้าหน้าที่ทางการเกษตรจากแขวงอื่นๆ ต่อไป ซึ่งในปัจจุบันมีผู้เข้ามาเยี่ยมชม และเข้ามาฝึกอบรมภายในศูนย์ฯ ถึงปีละกว่า ๘๐ ครั้ง ประมาณ ๕๕๐ คน (ทั้งจากประเทศไทย จีน ลาว ฯลฯ)



๒. การพัฒนาแหล่งน้ำ

พื้นที่เพาะปลูกส่วนใหญ่บริเวณศูนย์ฯ เป็นพื้นที่เพาะปลูกนอกระบบชลประทาน ซึ่งการเพาะปลูกอาศัยเพียงน้ำฝน และน้ำจากแหล่งน้ำธรรมชาติเป็นหลัก ทำให้พืชได้รับน้ำไม่สม่ำเสมอ ผลผลิตที่ได้ไม่เต็มที่เท่าที่ควร อีกทั้งความผันแปรทางธรรมชาติ เนื่องจากฝนตกไม่ตรงตามฤดูกาลเป็นเหตุให้การเพาะปลูกได้รับความเสียหายอยู่เสมอ



ดังนั้น จึงได้จัดทำแหล่งน้ำหลักเพื่อสนับสนุนพื้นที่ศูนย์ฯพัฒนาและบริการด้านการเกษตร (หลัก ๒๒) และหมู่บ้านรอบศูนย์ฯ ได้แก่ อ่างเก็บน้ำห้วยซอน ขนาดความจุ ๑.๘

ล้านลูกบาศก์เมตร พร้อมระบบส่งน้ำ ซึ่งก่อสร้างเสร็จเมื่อปี ๒๕๔๑ สามารถส่งน้ำช่วยเหลือพื้นที่การเกษตรในฤดูแล้งได้ ๑,๑๑๐ ไร่ ฤดูฝน ๒,๒๐๐ ไร่ ทำให้เพิ่มผลผลิตข้าวเป็นเฉลี่ยไร่ละ ๕๐ ถึง ๖๐ ถัง

ต่อมาเมื่อปี ๒๕๔๕ ได้เสริมสันฝายทางระบายน้ำล้นให้สูงขึ้นอีก ๕๐ เซนติเมตร เพื่อเพิ่มความจุของอ่างเก็บน้ำเป็น ๒ ล้านลูกบาศก์เมตร ทำให้มีศักยภาพในการส่งน้ำช่วยเหลือพื้นที่การเกษตรได้ถึง ๒,๕๐๐ ไร่

นอกจากนั้นยังมีการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภค-บริโภค โดยการขุดบ่อจำนวน ๑๖ บ่อกระจายอยู่ตามพื้นที่ต่างๆ ในพื้นที่ใกล้เคียงกับ ศูนย์ฯ ที่ไม่ได้รับน้ำจากระบบชลประทาน ฝ่ายไทยได้ให้ความช่วยเหลือโดยสนับสนุนการขุดสระน้ำขนาดเล็กความจุ





๑,๒๕๐ ลูกบาศก์เมตร กระจายตาม
ไร่นาของเกษตรกรในหมู่บ้านรอบ
ศูนย์ปีละ ๒๕ สระ ตั้งแต่ปี ๒๕๔๔
เป็นต้นมา จนถึงปัจจุบันมีจำนวนสระ
รวม ๗๕ สระ ทำให้เกิดประโยชน์

ด้านการเกษตร โดยเฉพาะการทำนาข้าว และการประมง ทั้งนี้ได้มีการจัด
ตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำจำนวน ๗ กลุ่ม ได้แก่ บ้านนายาง, บ้านนาซอน, บ้านหัวขัว,
บ้านหัวข้าง บ้านห้วยซอนฝั่งขวา, บ้านห้วยซอนฝั่งซ้าย และบ้านนาซับ มีสมาชิก
เข้าร่วมโครงการฯ ๑๘๒ คน โดยส่งน้ำให้สัปดาห์ละ ๔ วัน และมีการจัดเก็บ
เงินค่าใช้น้ำเฉพาะในฤดูแล้ง ดังนี้ ในพื้นที่นาข้าว ๑๐,๐๐๐ กีบต่อไร่ สวน
ไม้ผล ๕,๐๐๐ กีบต่อไร่ และสระน้ำ ๓๐ กีบต่อลูกบาศก์เมตร

๓. การพัฒนาที่ดิน

ลักษณะดินของพื้นที่โครง
การ ส่วนใหญ่เป็นดินที่มีความอุดม
สมบูรณ์ค่อนข้างต่ำถึงต่ำมาก มี
ปฏิกริยาของดิน เป็นกรด ค่าความ
เป็นกรด เป็นด่าง ประมาณ ๔.๕ - ๕.๓



เนื้อดิน ส่วนใหญ่เป็นทรายแป้งและทรายละเอียด ทำให้คุณสมบัติทางกายภาพ
ของดินไม่ดี ดินมีลักษณะแน่นที่บ

การดำเนินงานได้สำรวจ วิเคราะห์ ออกแบบการใช้ประโยชน์ที่ดิน
ซึ่งมีคุณสมบัติเป็นดินทราย มีอินทรีย์วัตถุต่ำ ในพื้นที่ศูนย์ฯ จำนวน ๓๒๕ ไร่
ให้เหมาะสมแก่การเพาะปลูกพืช ส่วนในพื้นที่ของเกษตรกรเป้าหมายได้ดำเนิน
การให้คำแนะนำ และส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน การอนุรักษ์ดินและน้ำส่งผล

ให้เกษตรกรสามารถปรับพื้นที่ และ
ทำการปลูกข้าวได้ปีละ ๒-๓ ครั้ง นอก
จากนี้ยังจัดทำแปลงสาธิต และขยาย
พันธุ์หญ้าแฝก เพื่อส่งเสริมการปลูก
หญ้าแฝกในพื้นที่ต่าง ๆ เช่น ในพื้นที่



ศูนย์ฯ พื้นที่ของเกษตรกร แหล่งน้ำธรรมชาติ และสระเก็บน้ำประจำไร่นา รวมทั้งทำการสาธิตและส่งเสริมการปลูกพืชที่ใช้เป็นปุ๋ยสด จำพวก ถั่วพุ่ม ถั่วพรี้า ตลอดจนการทำปุ๋ยหมัก เพื่อนำไปสู่การพัฒนาส่งเสริมสาธิตเกษตรกรอินทรีย์ต่อไป

๔. การพัฒนาด้านวิชาการเกษตร

ลักษณะอาชีพโดยทั่วไปของราษฎรในพื้นที่โครงการจะมีลักษณะที่ไม่แตกต่างไปจากเขตชนบทของไทยที่ประกอบอาชีพทำนา ทำสวน ทำไร่ และมีการออกไปรับจ้างทั่วไปนอกชุมชน

ปัญหาของการพัฒนาการเกษตรกรรมที่พบ คือ เรื่องของประสิทธิภาพการผลิตที่อาศัยการผลิตแบบดั้งเดิม คือปลูกข้าวปีละครั้งโดยอาศัยน้ำฝน และมีบางส่วนเป็นพื้นที่ดอน หากฝนไม่ตกต้องตามฤดูกาลทำให้ผลผลิตข้าวไม่ดีเท่าที่ควร นอกเหนือไปจากนี้ยังมีปัญหาในเรื่องแมลงศัตรูพืช หนุณา ตลอดจนปัญหาในเรื่องดินที่ขาดความอุดมสมบูรณ์



ดังนั้น ได้มีการศึกษาทดลองปลูกพืช
ชนิดต่างๆ เพื่อหาพันธุ์ และวิธีการเพาะปลูก
ที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่อันจะเป็นตัวอย่าง
และนำไปเผยแพร่ส่งเสริมให้กับเกษตรกรของ
สปป.ลาว ต่อไป ดังเช่น

การพัฒนาข้าว ได้แก่ ข้าวนาปรัง
พันธุ์ท่าดอกคำ๑ และข้าวพันธุ์กข๑๐ ข้าวนาปี
ได้แก่ ข้าวท่าดอกคำ๑, กข๑๐, ทางยี่๗๑,
ข้าวดอกมะลิ๑๕ ซึ่งข้าวพันธุ์ กข๑๐ ได้ผลผลิต
สูงสุด

การพัฒนาพืชสวน ได้แก่ มะม่วง, ลิ้นจี่,
น้อยหน่า, มะละกอ, ฝรั่ง, เงาะ, กล้วย, ขนุน, เป็นต้น

พืชผัก ได้แก่ กะหล่ำปลี,
ผักกาด, พริก, บวบ, มะเขือเทศ, ผักชี,
หอมแบ่ง

พืชไร่ ได้แก่ ข้าวโพด, ถั่ว
เขียว, ถั่วเหลือง รวมถึงการทำแปลง
สาธิตขยายพันธุ์หม่อนไหม ได้แก่
พันธุ์หม่อนน้อย คุณไพ บุรีรัมย์ ๕๑
และ ๖๐

นอกจากนี้ยังมีการทดสอบ
และขยายพันธุ์เห็ด ได้แก่ เห็ดนางฟ้า,
นางรม และฟาง ซึ่งได้รับความสนใจ
จากเกษตรกรเป็นอย่างมาก



พร้อมกันนี้ ได้จัดครอบครัวตัวแบบตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่ มีพื้นที่ดำเนินการครอบครัวละ ๑๐ ไร่ โดยการก่อสร้างบ้านพัก การขุดสระน้ำ ส่งเสริมการปลูกข้าว, ไม้ผล, พืชไร่ และเลี้ยงสัตว์ จำนวน ๔ ครอบครัว ตัวแบบ เพื่อเป็นตัวอย่างให้แก่เกษตรกรได้เข้ามาเรียนรู้โดยให้เกษตรกรเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้สู่เกษตรกรด้วยตนเอง

๕. การพัฒนาด้านปศุสัตว์

เกษตรกรของสปป.ลาว เกือบทุกครัวเรือนนิยมเลี้ยงสัตว์หลายๆ ชนิด เช่น วัว ควาย โดยเลี้ยงไว้ใช้งาน และขายในยามขาดแคลนเงินทอง การเลี้ยงสุกร มีอยู่บ้างแต่ไม่มากนัก สำหรับเปิดไถ่ นั้นเลี้ยงไว้บริโภคภายในครัวเรือน

ดังนั้น จึงได้จัดหาพ่อพันธุ์และแม่พันธุ์โค, สุกร, เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรนำไปเลี้ยง อาทิ โคพันธุ์เรด

ซินดี, ซาฮิวาล และสุกร พันธุ์ลาร์ทไวท์, ดูริอค, แลนเรตซ์ และพันธุ์หมอยซาน ที่ให้ลูกดกและน้ำหนักมาก รวมถึงสัตว์ปีก จำพวก เป็ด-ไก่พันธุ์ดี เพื่อผลิตลูกเป็ด ลูกไก่ และไข่เพื่อการจำหน่าย พร้อมทั้งจัดหาอุปกรณ์เครื่องมือแพทย์ และเวชภัณฑ์ที่จำเป็นในการป้องกันรักษาโรคไว้บริการแก่สัตว์เลี้ยงของ



เกษตรกร กิจกรรมด้านปศุสัตว์นั้นนับเป็นหนึ่งในกิจกรรมที่เป็นที่นิยมและตอบสนองความต้องการให้แก่เกษตรกรเป็นอย่างมาก เห็นได้จากการร่วมกันจัดตั้งกลุ่มผลิตทางด้านปศุสัตว์ต่างๆ ถึง ๙ กลุ่มมีสมาชิก ๑๒๗ ครัวเรือน

๖. การพัฒนาด้านประมง

การจับปลาน้ำจืดในพื้นที่ศูนย์ฯ ส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นการประมงแบบยังชีพ กล่าวคือราษฎรที่อาศัยใกล้แหล่งน้ำจะจับปลา เพื่อนำมาบริโภคในครัวเรือน ดังนั้นจึงได้มีการดำเนินการผลิตลูกปลา เพื่อนำบางส่วนไปจำหน่าย และบางส่วนแจกจ่ายให้แก่ราษฎรในหมู่บ้านต่างๆ ได้นำไปเลี้ยงเป็นอาหารโปรตีนเพิ่มขึ้น พร้อมกับส่งเสริมขยายผลด้านการเลี้ยงปลาอย่างถูกวิธีในหมู่บ้านรอบศูนย์ฯ ปัจจุบันราษฎรนิยมเลี้ยงปลาไว้จำหน่ายเพิ่มขึ้น อาทิ ปลาไน, ปลาปาก (ตะเพียน), ปลาอินทီး (ยี่สกเทศ) และปลานิล (แปลงเพศ) ซึ่งนิยมเลี้ยงมากที่สุดเนื่องจากเจริญเติบโตได้ดี ระยะเวลา ๓ เดือนได้น้ำหนักครึ่งกิโลกรัม สามารถเพิ่มรายได้ให้แก่ราษฎรได้เป็นอย่างดี



๑๗. การพัฒนาวิชาการและถ่ายทอดเทคโนโลยี

โดยการฝึกอบรมให้ความรู้แก่ราษฎรในครอบครัวตัวแบบ จัดการประชุมกลุ่มผู้ใช้น้ำ การฝึกอบรมเทคนิคการปลูกข้าว ฝึกอบรมการปรับปรุงบำรุงดิน และการเลี้ยงสัตว์ปีก เพื่อให้ราษฎรสามารถดำเนินงานได้ด้วยตนเองอย่างถูกต้องและประสบความสำเร็จ นอกจากนี้ยังได้ส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์และเกษตรกรของ สปป.ลาว ได้รับการฝึกอบรมและดูงานโครงการพัฒนาการเกษตรด้านต่างๆ ใน ประเทศไทย ปีละ ๑๐-๑๕ คน โดยการเข้ามาเรียนรู้จากสถานที่จริงได้ร่วมปฏิบัติและใช้ชีวิตร่วมกับเกษตรกรไทยอันเป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และการเรียนรู้ที่ได้ประสิทธิภาพ ส่งผลในการเพิ่มพูนความรู้และนำวิทยาการไปประยุกต์ใช้ในการแนะนำและส่งเสริมทางการเกษตรกรรมให้แก่เกษตรกรใน



หมู่บ้านเป้าหมาย โดยมีหลักสูตรต่างๆ ประกอบด้วย หลักสูตรกองทุนหมู่บ้านและสหกรณ์ การพัฒนาการผลิตพืช การผลิตพืชผลปลอดภัยจากสารพิษ เป็นต้น



หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

การดำเนินงานของโครงการศูนย์พัฒนาและบริการด้านการเกษตร (หลัก ๒๒) สามารถดำเนินการได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ด้วยความร่วมมือเป็นอย่างดี จากส่วนราชการที่เกี่ยวข้องของฝ่ายไทย ประกอบด้วย สถานเอกอัครราชทูตไทย ณ นครหลวงเวียงจันทน์, กรมวิชาการเกษตร, กรมประมง, กรมปศุสัตว์, กรมชลประทาน, กรมพัฒนาที่ดิน, กรมส่งเสริมการเกษตร ส่วนฝ่ายลาว ประกอบด้วย กระทรวงต่างประเทศ, กระทรวงกลาโหมและป่าไม้ แผนกสิทธิกรรมและป่าไม้ นครหลวงเวียงจันทน์ เมืองนาทรายทอง และคณะทำงานศูนย์ฯ (หลัก ๒๒) ลาว - ไทยโดยมีสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) ทำหน้าที่ในการประสานงานให้ความสนับสนุนการปฏิบัติงานให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล



สรุป

นับจากที่ได้จัดตั้งโครงการศูนย์พัฒนาและบริการด้านการเกษตร (หลัก ๒๒) มานั้น บัดนี้เป็นเวลากว่า ๑๐ ปี ที่ศูนย์ฯ แห่งนี้ได้ทำหน้าที่เป็น ศูนย์กลางทางการเกษตร เป็นตัวอย่างและแหล่งเรียนรู้สาธิต ให้แก่เจ้าหน้าที่และเกษตรกรของ สปป.ลาว ได้เข้ามา ศึกษาดูงาน ตลอดจนฝึกอบรมและถ่ายทอดวิชาการ และเทคโนโลยีด้านต่าง ๆ ได้อย่างสมบูรณ์ และ ได้จัดทำแปลงสาธิตตัวอย่างการทำการ เกษตรตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่ที่ เรียกว่า “ครอบครัวตัวแบบ” จำนวน ๔ ครอบครัว โดยคัดเลือกเกษตรกรที่ ขาดแคลนที่ดินทำกิน และมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ยากลำบาก เพื่อเข้ามาอยู่อาศัย พร้อมรับการส่งเสริมและถ่ายทอดความรู้ เทคโนโลยีในรูปแบบเกษตรผสมผสานโดยมี ระยะเวลาไม่เกิน ๔ ปี นอกจากนี้ ได้มีการขยายผล ไปสู่เกษตรกรนอกศูนย์ฯอีก ๑๓ ครอบครัว ดังเช่น



นายแก้ว พิมพ์สวย เกษตรกรครอบครัวตัวแบบ อายุ ๕๖ ปี เข้าร่วมโครงการตั้งแต่ปี ๒๕๔๓ อยู่ในโครงการมีที่ดินทำกินจำนวน ๑๐ ไร่ ในอดีตมีอาชีพรับจ้าง รายได้พอกินเกือบขาด ไม่มีที่ดินเป็นของตัวเอง หลัง



จากที่ได้เข้ามาเป็นสมาชิกครอบครัวตัวแบบ มีรายได้วันละ ๔๕,๐๐๐ กีบ จากการขายพืชผักสวนครัว ไม่รวมเปิด, โกง และปลา ซึ่งมีรายได้อีกประมาณ ปีละ ๓,๒๐๐,๐๐๐ กีบ นอกจากนี้ยังมีข้าว ซึ่งมีไว้บริโภคในครอบครัวได้ตลอดทั้งปี และผลผลิตจากไม้ผลอีก ขณะนี้สามารถเก็บเงินซื้อที่ได้ ๑ ไร่ (ราคากว่า ๖ ล้านบาท) ใกล้กับโครงการศูนย์พัฒนาและบริการด้านการเกษตร (หลัก ๒๒) ซึ่งตั้งใจเอาไว้สร้างบ้าน

เพื่ออยู่อาศัยเนื่องจากยังไม่มีบ้านเป็นของตนเอง คาดว่าอีกไม่นานความสุขสมบูรณ์ก็จะบังเกิดขึ้น หลังจากที่ได้รับความช่วยเหลือและถ่ายทอดความรู้จากศูนย์ฯ แห่งนี้ ที่สำคัญยังทำหน้าที่เป็นวิทยากรมือหนึ่งในการถ่ายทอดความรู้ทางการเกษตรให้แก่เกษตรกรรายอื่นๆ ได้เป็นอย่างดีอีกด้วย

นอกจากในหมู่บ้านเป้าหมายที่ศูนย์พัฒนาและบริการการเกษตร (หลัก ๒๒) ได้เข้าไปส่งเสริมและให้ความรู้ทางการเกษตรที่ถูกต้องแล้ว ยังได้ส่งผลให้ครอบครัวของเกษตรกรมีความสุข อบอุน มีรายได้ที่มั่นคงและยั่งยืน ดังเกษตรกรที่อยู่ในหมู่บ้านเป้าหมายรายหนึ่งซึ่งมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นคือ



นายจางดวงดี วันนะสุก อายุ ๕๒ ปี อยู่บ้านหัวข้าง เมืองนาทรายทอง กำแพงนครเวียงจันทน์ เริ่มเข้าร่วมโครงการมา ๓ ปี ตั้งแต่ปี ๒๕๔๔ ปัจจุบันทำนาข้าว ไม้ผลได้แก่ ลิ้นจี่ ลำไย มะม่วง เลี้ยงเป็ด ไก่ หมู ปลา



และทำเห็ด ซึ่งได้รับการอบรมมาจากศูนย์ฯ ปัจจุบันมีรายได้ปีละ ๑๐๐,๐๐๐ กว่าบาท ชีวิตดีขึ้นเนื่องจากได้รับความรู้เทคนิควิชาการที่ถูกต้อง สามารถใช้ปุ๋ยคอกปุ๋ยพืชสดแทนการใช้สาร

เคมีได้เป็นอย่างดี ทำให้สุขภาพดีขึ้น และรายได้ก็ดีขึ้น ต้นทุนการผลิตลดลงจากการไม่ใช้สารเคมี ปลา เป็ด ไก่ สามารถทำรายได้ตลอดทั้งปี ขณะนี้มีที่ดินเป็นของตนเองกว่า ๗๐ ไร่ ด้วยน้ำพักน้ำแรงจากการประกอบอาชีพทางการเกษตรกรรมที่ถูกวิธี ประกอบกับความขยันหมั่นหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อพัฒนาอาชีพของตนเอง ปัจจุบันสภาพชีวิตเปลี่ยนไปจากเดิมมาก เมื่อก่อนไม่เคยมีเวลา เดียวนี้สบายมีเวลามากขึ้น ชีวิตและรายได้มั่นคง

ทั้งหมดนี้เกิดขึ้นจากความสำเร็จและความร่วมแรงร่วมใจของทั้ง ๒ ประเทศในการพัฒนาของศูนย์พัฒนาและบริการด้านการเกษตร (หลัก ๒๒) ที่ได้บังเกิดผลสำเร็จเป็นรูปธรรมส่งผลให้สภาพเศรษฐกิจ สังคมของราษฎรลาวได้มีอาชีพที่หลากหลายนำมาซึ่งความมั่นคงและยั่งยืนสืบไป







จัดพิมพ์โดย

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
๗๘ ทำเนียบรัฐบาล โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า(เดิม)

ถนนราชดำเนินนอก ดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐

โทร. ๐-๒๒๘๐-๖๑๕๓-๒๐๐ โทรสาร ๐-๒๒๘๐-๖๒๐๖